

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P9_TA(2022)0401

Έκθεση εφαρμογής για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 22ας Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (2022/2063(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως τον τίτλο XIX αυτής,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του¹,
- έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του προγράμματος Ορίζων Ευρώπη – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας²,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης³,
- έχοντας υπόψη τα προγράμματα εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) για το 2021 και το 2022,
- έχοντας υπόψη την έκθεση αντικτύπου του ΕΣΚ για το 2021,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Ιανουαρίου 2018, με τίτλο «Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»: μεγιστοποίηση του αντικτύπου της έρευνας και της καινοτομίας της ΕΕ» (COM(2018)0002),
- έχοντας υπόψη την εκτίμηση επιπτώσεων, της 7ης Ιουνίου 2018, που συνοδεύει την πρόταση της Επιτροπής για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (SWD(2018)0307),
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της επιτροπής ΕΣΚ, της 16ης Αυγούστου 2022, σχετικά με τη συζήτηση στην Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας του Κοινοβουλίου

¹ ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1.

² ΕΕ L 167 I της 12.5.2021, σ. 1.

³ ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.

σχετικά με την υλοποίηση του ΕΣΚ¹,

- έχοντας υπόψη τη δήλωση που εξέδωσε η επιτροπή ΕΣΚ στις 9 Φεβρουαρίου 2022 σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας του ΕΣΚ για το 2022 και το μέλλον του Ταμείου ΕΣΚ²,
- έχοντας υπόψη το δελτίο τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή στις 5 Αυγούστου 2022 με θέμα «Ενημέρωση όσον αφορά την εκτέλεση του Accelerator του ΕΣΚ»³,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με τη διαδικασία για την εξουσιοδότηση εκπόνησης εκθέσεων πρωτοβουλίας,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (A9-0268/2022),

Γενικοί στόχοι και δομή του ΕΣΚ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΣΚ είναι το εμβληματικό πρόγραμμα καινοτομίας της ΕΕ για τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την κλιμάκωση ρηζικέλευθων καινοτομιών, και ιδίως της υπερπροηγμένης τεχνολογίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΣΚ θα διευκολύνει και θα ενισχύσει τη δικτύωση και τη συνεργασία και θα δημιουργήσει συνέργειες μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων καινοτομίας στην ΕΕ και ιδίως με το ΕΙΤ, διασφαλίζοντας ευρεία γεωγραφική κάλυψη· λαμβάνοντας υπόψη ότι δημιουργήθηκε για την προώθηση της τεχνολογικής στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης, καθώς και για τη βελτίωση της λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 ορίζει το ΕΣΚ ως «υπηρεσία μίας στάσης υπό κεντρική διαχείριση», η οποία «εστιάζει κυρίως στη ρηζικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, ιδίως με στόχο την καινοτομία που δημιουργεί αγορές, και στην παράλληλη στήριξη όλων των ειδών καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της επαυξητικής καινοτομίας»·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 ορίζει ότι το ΕΣΚ πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με σαφή προστιθέμενη αξία για την Ένωση, αυτονομία, ικανότητα ανάληψης κινδύνων, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και λογοδοσία·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου ορίζει ότι το ΕΣΚ έχει δύο στόχους: πρώτον, τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση κάθε είδους καινοτομιών υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των επαυξητικών καινοτομιών· και δεύτερον, τη στήριξη της ταχείας ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο, σε όλο το εύρος της πορείας από τις ιδέες έως τις αγορές·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΣΚ υλοποιείται μέσω τριών βασικών πυλώνων: το χρηματοδοτικό μέσο Pathfinder του ΕΣΚ, τη μετάβαση του ΕΣΚ και το μέσο

¹ https://eic.ec.europa.eu/news/statement-eic-board-discussion-european-parliament-itre-committee-eic-implementation-2022-08-16_en

² <https://eic.ec.europa.eu/system/files/2022-02/Statement%20by%20the%20EIC%20Board%20on%20the%20EIC%20Work%20Programme%20for%202022%20and%20future%20of%20the%20EIC%20Fund.pdf>

³ https://eic.ec.europa.eu/news/eic-accelerator-implementation-update-2022-08-05_en

Accelerator του ΕΣΚ

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Pathfinder παρέχει επιχορηγήσεις για έργα αιχμής υψηλού κινδύνου που διερευνούν νέους τομείς υπερπροηγμένων τεχνολογιών με στόχο την ανάπτυξη δυνητικά ριζικών, καινοτόμων τεχνολογιών του μέλλοντος και ευκαιριών για τη δημιουργία νέων αγορών
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Accelerator στηρίζει κυρίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με τη φιλοδοξία να αναπτύξουν ρηξικέλευθες καινοτομίες υπερπροηγμένης τεχνολογίας που είναι καίριας σημασίας για τη μελλοντική ανάπτυξη και την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Accelerator υλοποιείται κυρίως με τη χρήση μεικτής χρηματοδότησης από το ΕΣΚ που παρέχεται μέσω ενιαίας, σαφούς και διαφανούς διαδικασίας και με μία μόνο απόφαση, παρέχοντας στον στηριζόμενο δημιουργό καινοτομίας ενιαία συνολική δέσμευση για τη χορήγηση οικονομικών πόρων που καλύπτουν τα διάφορα στάδια της καινοτομίας μέχρι την διείσδυση στην αγορά και πριν από τη μαζική εμπορευματοποίηση
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομοθεσία για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» επιτρέπει στην Ένωση να αναλάβει μόνη της τον αρχικό κίνδυνο της επιλεγμένης καινοτομίας
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου απαιτεί να θεσπίσει η Επιτροπή φορέα ειδικού σκοπού για την εκτέλεση της μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ, και να διαχειρίζεται όλα τα επιχειρησιακά στοιχεία των έργων του Accelerator

Αποτελέσματα του πιλοτικού έργου

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πιλοτικό ΕΣΚ και το ενισχυμένο πιλοτικό ΕΣΚ κατέδειξαν με επιτυχία την εφικτότητα του ΕΣΚ ως ολοκληρωμένου προγράμματος, όπως περιγράφεται στα γενικά συμπεράσματα της μελέτης αξιολόγησης, του 2022, που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹, παρά ορισμένα αρχικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της ασαφούς επικοινωνίας με τους δικαιούχους σχετικά με τους επενδυτικούς όρους για τις εταιρείες
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτελεσματικότητα του πιλοτικού ΕΣΚ βρισκόταν υπό πίεση λόγω των χαμηλών ποσοστών επιτυχίας
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μεταξύ του 2018 και του 2020, το πιλοτικό ΕΣΚ χρηματοδότησε 330 έργα Pathfinder στο πλαίσιο προσκλήσεων με υψηλό αριθμό υποβολών
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γεωγραφική εξάπλωση της συμμετοχής και ιδίως ο συντονισμός του πιλοτικού μέσου Pathfinder συγκεντρώνονταν στην ΕΕ των 15 και στις συνδεδεμένες χώρες. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέση μιας χώρας στον ευρωπαϊκό πίνακα επιδόσεων για την καινοτομία φαίνεται να αντικατοπτρίζεται στον αριθμό των αιτήσεων, καθώς και στην επιτυχία των φορέων καινοτομίας της στο πιλοτικό πρόγραμμα Pathfinder: οι πρωτοπόροι στον τομέα της καινοτομίας είχαν τα υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας και οι αναδυόμενοι φορείς καινοτομίας είχαν τα χαμηλότερα

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Evaluation study on the European Innovation Council (EIC) Pilot», 2022.

ποσοστά επιτυχίας·

- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ταμείο του ΕΣΚ στο πλαίσιο της αρχικής του δομής, όπως δημιουργήθηκε το 2020 στο πλαίσιο του πιλοτικού ΕΣΚ και το οποίο είχε γίνει τότε αποδεκτό από την Επιτροπή, λειτουργούσε κανονικά· λαμβάνοντας υπόψη ότι ελήφθησαν 140 αποφάσεις για επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου, παρά τις επαναλαμβανόμενες καθυστερήσεις και τα προβλήματα στην υπογραφή του μέσου μεϊκτής χρηματοδότησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αποφάσεις αυτές είχαν δείκτη μόχλευσης 2,7, γεγονός που καταδεικνύει ότι το Ταμείο του ΕΣΚ στην αρχική του δομή ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει σημαντική συνεπένδυση·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μελέτη αξιολόγησης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Ταμείο του ΕΣΚ υποστηρίζεται από καλά αιτιολογημένους στόχους δημόσιας πολιτικής και ανάγκες της αγοράς, και ότι ένα αμφιλεγόμενο σημείο σχετικά με τη δομή του Ταμείου επαφίεται στην ερμηνεία δύο κανόνων επιλεξιμότητας: την έλλειψη τραπέζικης ελκυστικότητας και τη συνεπένδυση·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία δέουσας επιμέλειας, όπως θεσπίστηκε στο πλαίσιο του πιλοτικού ΕΣΚ, υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής, καθώς παρείχε υψηλής ποιότητας αξιολογήσεις δέουσας επιμέλειας, όπως επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι αρκετές από τις αξιολογήσεις αυτές χρησιμοποιήθηκαν για την προσέλκυση εξωτερικών επενδυτών, πράγμα που καταδεικνύει ότι οι επενδυτές βασίζονται στις επενδυτικές τους αποφάσεις στην επαρκούς ποιότητας δέουσα επιμέλεια·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαρθρωμένες επαγγελματικές επενδυτικές συμβουλές που παρείχαν η επιτροπή επενδύσεων και η ομάδα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) που είναι ενσωματωμένη στον Εκτελεστικό Οργανισμό για το ΕΣΚ και τις ΜΜΕ (EISMEA) ήταν σε θέση να παράσχουν υψηλής ποιότητας δέουσα επιμέλεια χάρη στη μοναδική συνεργασία μεταξύ του EISMEA και της ΕΤΕπ σε συνδυασμό με την επενδυτική εμπειρογνώσια που παρείχαν στην επιτροπή επενδύσεων εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένων εν σειρά επενδυτών και επενδυτών επιχειρηματικών κεφαλαίων·

Πορεία υλοποίησης του ΕΣΚ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης συνοδευόμενο από σχόλια για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» δημοσιεύθηκε με τεράστια καθυστέρηση, γεγονός που δημιούργησε σημαντική αβεβαιότητα στους αιτούντες, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών αιτούντων στο πλαίσιο του ΕΣΚ·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καθιέρωση διαχειριστών προγραμμάτων έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την αποτελεσματικότητα του ΕΣΚ· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν διοριστεί επιπλέον εννέα διαχειριστές προγραμμάτων·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το έργο των διαχειριστών προγραμμάτων εξακολουθεί να στερείται προβολής και να θεωρείται αδιαφανές από τους συμφεροντούχους·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΣΚ είναι ένα νέο είδος προγράμματος που ενέχει μεγαλύτερο χρηματοοικονομικό κίνδυνο από ό,τι οι παραδοσιακές δαπάνες της Ένωσης και που απαιτεί ειδική στρατηγική λογιστικού ελέγχου·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο των προγραμμάτων εργασίας για το 2021 και το 2022, διατέθηκαν για το ΕΣΚ 1,55 δισεκατομμύρια EUR και 1,71 δισεκατομμύρια

EUR, αντίστοιχα· λαμβάνοντας υπόψη ότι και τα δύο αυτά έτη, περίπου 430 εκατομμύρια EUR προήλθαν από τον προϋπολογισμό του Next Generation EU, το σύνολο των οποίων διατέθηκε για συνιστώσες επιχορήγησης του ΕΣΚ· λαμβάνοντας υπόψη ότι περίπου το 52 % του διαθέσιμου προϋπολογισμού διατέθηκε για ανοικτές προσκλήσεις από τη βάση προς την κορυφή στο πλαίσιο των ανοικτών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 65 % της διαθέσιμης χρηματοδότησης διατέθηκε στις συνιστώσες επιχορήγησης του ΕΣΚ, ενώ το 35 % διατέθηκε σε επενδυτικές συνιστώσες· λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν το 70 % της διαθέσιμης χρηματοδότησης διατέθηκε σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Accelerator, ενώ το 20 % διατέθηκε σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Pathfinder·

- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανοικτή πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Pathfinder είχε ποσοστό επιτυχίας 6,45 % και 7 % το 2021 και το 2022 αντίστοιχα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της πρόσκλησης για προκλήσεις του Pathfinder, του 2021, υποβλήθηκαν 403 προτάσεις και επιλέχθηκαν 39 προτάσεις, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό επιτυχίας 9,7 %·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι για την πρόσκληση του Accelerator υπήρξαν δύο καταληκτικές ημερομηνίες το 2021 και το 2022 αντίστοιχα·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, έως τον Σεπτέμβριο του 2022, η μόνη χρηματοδότηση που μεταφέρθηκε στους δικαιούχους του Accelerator ήταν οι προπληρωμές επιχορηγήσεων για τις οποίες ο χρόνος έως την επιχορήγηση ήταν 12 μήνες, δεν μεταφέρθηκαν κονδύλια στο πλαίσιο (οιονεί) στήριξης ιδίων κεφαλαίων και ελήφθη μόνο μία επενδυτική απόφαση, με αποτέλεσμα ο χρόνος έως την επένδυση να υπερβαίνει κατά πολύ ένα έτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή άρχισε να υπογράφει δελτία όρων μόλις το καλοκαίρι του 2022 για τους δικαιούχους που επιλέχθηκαν το 2021 και ότι τα περισσότερα από αυτά θα υπογραφούν μετά το καλοκαίρι¹·

Θεμελιώδη ζητήματα υλοποίησης

Διαχείριση του Ταμείου του ΕΣΚ και προβληματισμοί σχετικά με την αναδιάρθρωση του Ταμείου

1. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την ανακοίνωση, στις αρχές του 2022, αλλαγών στη δομή του Ταμείου σε σύγκριση με την κατάσταση στο πλαίσιο του πιλοτικού ΕΣΚ, τη στιγμή που οι εταιρείες από τις δύο πρώτες προθεσμίες το 2021 είχαν ήδη επιλεγεί για χρηματοδότηση·
2. υπενθυμίζει ότι το Ταμείο του ΕΣΚ έχει συσταθεί για τη στήριξη νεοφυών επιχειρήσεων και ΜΜΕ που αναπτύσσουν καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας· επισημαίνει το γεγονός ότι οι ταμειακές ροές είναι κρίσιμες για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ και ότι οι μεγάλες καθυστερήσεις στη λήψη της αναμενόμενης χρηματοδότησης μπορούν να χρεοκοπήσουν αυτού του είδους τις εταιρείες· τονίζει, επομένως, ότι είναι σημαντικό να μπορεί το Ταμείο του ΕΣΚ να επενδύει εντός χρονοδιαγραμμάτων συμβατών με την αγορά· αποδοκιμάζει τις περιπτώσεις όπου το Ταμείο του ΕΣΚ απέτυχε να επιτύχει τον στόχο αυτόν και όπου η αρχική επενδυτική απόφαση του Ταμείου ΕΣΚ κατέστη άνευ αντικειμένου, λόγω της μακράς καθυστέρησης και της ανάπτυξης της εταιρείας κατά τη διάρκεια αυτής της

¹ https://eic.ec.europa.eu/news/eic-accelerator-implementation-update-2022-08-05_en

περιόδου·

3. εκφράζει την ανησυχία του για τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των δράσεων μεικτής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Accelerator· τονίζει ότι οι καθυστερήσεις προέκυψαν αποκλειστικά από αποκλίνουσες απόψεις σχετικά με την υλοποίηση του ΕΣΚ, οι οποίες οφείλονταν σε αντικρουόμενες ερμηνείες των σχετικών νομικών κειμένων από διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση του Ταμείου του ΕΣΚ· σημειώνει ότι οι συγκρούσεις αφορούσαν μόνο το τμήμα μετοχικού κεφαλαίου των έργων και, επομένως, δεν θα έπρεπε να έχουν επηρεάσει τις συμφωνίες επιχορήγησης· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι αυτές οι συγκρούσεις εντός της Επιτροπής θέτουν σε κίνδυνο 96 ευρωπαϊκές εταιρείες υπερπροηγμένης τεχνολογίας· εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για το γεγονός ότι, εκτός από μία έκτακτη επενδυτική απόφαση, δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις για πραγματικές επενδύσεις από το Ταμείο του ΕΣΚ·
4. υπενθυμίζει ότι η μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ θα πρέπει να χορηγείται μέσω ενιαίας διαδικασίας και μέσω ενιαίας απόφασης που θα καλύπτει τόσο την επιχορήγηση όσο και τις συνιστώσες χρηματοοικονομικών μέσων· επισημαίνει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διαχειρίζεται όλα τα επιχειρησιακά στοιχεία των έργων Accelerator·
5. αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με τη διαχείριση του Ταμείου του ΕΣΚ όσον αφορά τις επιπτώσεις στη στελέχωση, καθώς και την ενδεχόμενη ευθύνη της Επιτροπής για τη φήμη όσον αφορά τις επενδύσεις·
6. αναγνωρίζει τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή όσον αφορά τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων του Ταμείου του ΕΣΚ· εκτιμά ότι η στελέχωση του Ταμείου του ΕΣΚ πρέπει να είναι κατάλληλη και ότι αυτό σημαίνει ότι απαιτείται σημαντικός αριθμός υπαλλήλων με σημαντική πείρα· θεωρεί, ωστόσο, ότι η άμεση απασχόληση των ατόμων αυτών δεν είναι η μόνη λύση· παρατηρεί ότι η αρχική επιτροπή επενδύσεων από κοινού με την ΕΤΕπ είχαν αναπτύξει ένα εναλλακτικό σχέδιο για την επίλυση του ζητήματος της στελέχωσης· καταλήγει, επομένως, στο συμπέρασμα ότι η πρόκληση της στελέχωσης δεν αποτελεί λόγο αναδιάρθρωσης του Ταμείου·
7. λαμβάνει υπό σημείωση το σκεπτικό της Επιτροπής ότι το άρθρο 11 παράγραφος 3 της απόφασης (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου απαιτεί από την Επιτροπή να διερευνήσει την έμμεση διαχείριση και ότι αυτό οδηγεί σε αλλαγές στη δομή του Ταμείου του ΕΣΚ·
8. υπενθυμίζει ότι το κείμενο του άρθρου 11 παράγραφος 3 συμπεριλήφθηκε στην πρόταση της Επιτροπής για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και δεν αμφισβητήθηκε ποτέ κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας· υπογραμμίζει ότι τούτο σημαίνει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε πλήρη επίγνωση του κειμένου αυτού κατά τη σύσταση του Ταμείου του ΕΣΚ το 2020· τονίζει ότι η απόφαση της Επιτροπής για τη σύσταση του Ταμείου του ΕΣΚ, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής δομής, εγκρίθηκε από το Σώμα των Επιτρόπων και υποστηρίχθηκε από την Επιτροπή στο σύνολό της· επισημαίνει ότι το ίδιο ισχύει και για το πρόγραμμα εργασίας του ΕΣΚ για το 2021, όπου δεν γίνεται καμία αναφορά στην ανάγκη αναδιάρθρωσης του Ταμείου του ΕΣΚ· καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ζήτημα της συμμόρφωσης με το άρθρο 11 παράγραφος 3 τέθηκε εσωτερικά στην Επιτροπή το καλοκαίρι του 2021, μετά την έναρξη του προγράμματος· θεωρεί ότι η εξέταση ενός τόσο θεμελιώδους ζητήματος κατά τη διάρκεια ενός τρέχοντος προγράμματος, αφότου χάθηκαν πολλές ευκαιρίες να τεθεί το ζήτημα επί τάπητος κατά τα τρία έτη που προηγήθηκαν της έναρξης του προγράμματος, συνιστά τουλάχιστον κακοδιαχείριση και ένδειξη απροθυμίας να γίνει

αποδεκτός ένας νέος τρόπος εργασίας όπως προβλέπεται από τους συννομοθέτες·

9. επισημαίνει ότι το άρθρο 11 παράγραφος 3 αποτελεί μία μόνο πρόταση που πρέπει να διαβαστεί στο πλαίσιο της απόφασης του Συμβουλίου στο σύνολό της· τονίζει, επίσης στο πλαίσιο αυτό, ότι το παράρτημα της προαναφερθείσας απόφασης του Συμβουλίου ορίζει ότι η Επιτροπή «συστήνει φορέα ειδικού σκοπού», χωρίς να θέτει άλλους όρους· τονίζει, επιπλέον, ότι η μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 και ορίζεται στο σημείο 1.1.2 του παραρτήματος Ι της απόφασης του Συμβουλίου, περιλαμβάνει τόσο επιχορηγήσεις όσο και στήριξη για επενδύσεις υπό μορφή μετοχικού κεφαλαίου ή άλλων επιστρεπτέων μορφών· καταλήγει, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι η απαίτηση έμμεσης διαχείρισης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ισχύει μόνο για το επενδυτικό μέρος της μεικτής χρηματοδότησης και ότι το άρθρο αυτό δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε οι δύο συνιστώσες να διαχωρίζονται κατά την υλοποίηση·
10. επισημαίνει τη σημασία της επαγγελματικής προετοιμασίας μιας επενδυτικής απόφασης· επισημαίνει, ως εκ τούτου, τον ρόλο της Επιτροπής Επενδύσεων του Ταμείου του ΕΣΚ που διορίζεται από την Επιτροπή, καθώς και την πολύτιμη στήριξη για τη δέουσα επιμέλεια που παρέχει η ΕΤΕπ και είναι ενσωματωμένη στον ΕΙΣΜΕΑ· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι, η λήψη περαιτέρω αποφάσεων του Ταμείου του ΕΣΚ, όπως η συμμετοχή σε έναν γύρο επενδύσεων μετά την αρχική επενδυτική απόφαση ή η θέσπιση σκεπτικού για μια επένδυση, φαίνεται να είναι υπερβολικά χρονοβόρα λόγω του χρόνου που χρειάζεται η ΕΤΕπ για να παράσχει τη συνεισφορά της·
11. σημειώνει ότι τόσο η επιτροπή επενδύσεων του ΕΣΚ όσο και η επιτροπή του Ταμείου του ΕΣΚ, στο πλαίσιο της αρχικής σύστασης του Ταμείου του ΕΣΚ, περιελάμβαναν εκπροσώπους της Επιτροπής, καθώς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, διασφαλίζοντας την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της συνοχής των πολιτικών και των επαγγελματικών επενδυτικών αποφάσεων·
12. σημειώνει ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2022 η Επιτροπή είχε εγκρίνει και εφαρμόσει μια «μεταβατική ρύθμιση» σύμφωνα με την οποία το Ταμείο του ΕΣΚ παραμένει στην κυριότητα της Επιτροπής, ενώ οι επενδυτικές αποφάσεις του Ταμείου θα λαμβάνονται από εξωτερικό διαχειριστή κεφαλαίου· επισημαίνει ότι ο εξωτερικός διαχειριστής κεφαλαίου θα προσλάβει επίσης προσωπικό στην επιτροπή επενδύσεων, πράγμα που σημαίνει ότι δεν θα υπάρχουν πλέον ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες στην επιτροπή για να παρέχουν ανεκτίμητη εμπειρογνωσία ούτε θα υπάρχει πλέον εκπρόσωπος της Επιτροπής ώστε να διασφαλίζεται η συνεκτικότητα της πολιτικής· λαμβάνει υπό σημείωση την περιγραφή της εν λόγω ρύθμισης στο πρόγραμμα εργασίας του ΕΣΚ για το 2022·
13. σημειώνει με ανησυχία ότι μέχρι να τεθεί σε εφαρμογή η μεταβατική ρύθμιση για τις επενδύσεις που ανακοινώθηκε στο πρόγραμμα εργασίας του ΕΣΚ για το 2022, όλες οι μεμονωμένες αποφάσεις επιχορήγησης και όλες οι σημαντικές επενδυτικές αποφάσεις έπρεπε να εγκριθούν από το Σώμα των Επιτρόπων και, ως εκ τούτου, συνοδεύονταν από ένα επιπρόσθετο επίπεδο ελέγχου· θεωρεί ότι πρόκειται για απαράδεκτη κατάσταση, διότι καθιστά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων ακόμη πιο χρονοβόρα, πιο περίπλοκη και με μεγαλύτερη αβεβαιότητα για τους αιτούντες·
14. σημειώνει με βαθιά ανησυχία ότι και μόνο για τη θέσπιση της μεταβατικής ρύθμισης για το Ταμείο του ΕΣΚ χρειάστηκε πάνω από ένας χρόνος λόγω των συνεχών

εσωτερικών συζητήσεων μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών της Επιτροπής· σημειώνει ότι, τον Ιούνιο του 2022, η Επιτροπή άρχισε να επεξεργάζεται τις συνιστώσες επιχορήγησης των έργων Accelerator που επιλέχθηκαν τον Ιούνιο του 2021, γεγονός που καταδεικνύει ότι είχε σημειωθεί επαρκής πρόοδος όσον αφορά τη θέσπιση της μεταβατικής ρύθμισης ώστε να είναι δυνατή η έναρξη της υλοποίησης έργων μεικτής χρηματοδότησης· σημειώνει ότι οι περισσότερες συμφωνίες επιχορήγησης για δικαιούχους επιχορήγησης που επιλέχθηκαν στο πλαίσιο της προθεσμίας του Ιουνίου 2021 υπεγράφησαν το καλοκαίρι του 2022, με αποτέλεσμα να χρειαστεί περισσότερο από ένας χρόνος για τη λήψη της επιχορήγησης· σημειώνει ότι η Επιτροπή κοινοποίησε τον Μάιο του 2022 ότι οι συνιστώσες επιχορήγησης για τους δικαιούχους μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ από την προθεσμία του Οκτωβρίου του 2021 θα οριστικοποιηθούν έως τα τέλη Μαΐου ή τις αρχές Ιουνίου¹· σημειώνει ότι η Επιτροπή έπρεπε να ενημερώσει τους δικαιούχους αυτούς κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2022 ότι οι επιχορηγήσεις δεν θα είναι έτοιμες τον Ιούλιο και ότι πιθανότατα θα πρέπει να περιμένουν έως τον Οκτώβριο του 2022· καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, για την προθεσμία αυτή, ο χρόνος έως την επιχορήγηση θα είναι επίσης τουλάχιστον ένα έτος·

15. επισημαίνει ότι το άρθρο 216 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού εξουσιοδοτεί ρητά την Επιτροπή να διαχειρίζεται απευθείας τις επενδύσεις (άρθρο 216 παράγραφος 1β) ή να τις υλοποιεί μέσω «ειδικού επενδυτικού φορέα» (άρθρο 216 παράγραφος 1α)· τονίζει ότι αυτή η μορφή υλοποίησης επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία και περισσότερο στρατηγικό προβληματισμό στις επενδυτικές αποφάσεις και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου από ό,τι η έμμεση διαχείριση· απορρίπτει την ιδέα ότι η μεταβίβαση της διαχείρισης του Ταμείου στην ΕΤΕπ και σε έναν εξωτερικό διαχειριστή κεφαλαίων θα επιτρέψει την ευελιξία και τον στρατηγικό προβληματισμό που απαιτούνται για την επιτυχία του ΕΣΚ· εκφράζει την ανησυχία ότι το Ταμείο του ΕΣΚ θα μετατραπεί απλώς σε άλλο ένα ταμείο επιχειρηματικών κεφαλαίων υποστηριζόμενο από την ΕΤΕπ·
16. υπογραμμίζει ότι οι στρατηγικές συμβουλές της επιτροπής ΕΣΚ πρέπει να εφαρμοστούν διεξοδικότερα στο έργο του ΕΣΚ, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεών της για την ενίσχυση της πολυμορφίας και τη συμμετοχή μερών από ένα ευρύ φάσμα χωρών, ώστε να αξιοποιηθεί το δυναμικό των φορέων καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη και να προωθηθούν πρακτικές συνεργασίες με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)·

Ταμείο του ΕΣΚ ως μοναδικός επενδυτής

17. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τη διαφαινόμενη πολιτική σύμφωνα με την οποία το Ταμείο του ΕΣΚ δεν είναι ποτέ ο κύριος επενδυτής σε ένα γύρο μετοχικού κεφαλαίου, ιδίως σε συνδυασμό με την υποχρέωση των εταιρειών να συνεπενδύουν από εξωτερικούς επενδυτές· πιστεύει ότι αυτό αντιβαίνει στους στρατηγικούς στόχους και στην κύρια λογική του ΕΣΚ· επισημαίνει ότι δεν ήταν αυτή η πολιτική στην αρχή του πιλοτικού ΕΣΚ και ότι αυτή η αλλαγή πολιτικής εφαρμόστηκε με αναδρομική ισχύ, επηρεάζοντας αιτήσεις που είχαν υποβληθεί πριν από την αλλαγή πολιτικής· εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για το γεγονός ότι αυτό δημιούργησε προβλήματα ταμειακής ροής για πολλούς αιτούντες και για το ότι μόνο το ένα τρίτο των δεσμευμένων επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου έχει πράγματι μετουσιωθεί σε πληρωμές προς τις εταιρείες· τονίζει ότι η συνεπένδυση δεν θα πρέπει να αποτελεί αρχική απαίτηση για τα

¹ <https://sciencebusiness.net/news/commission-says-european-innovation-council-grant-logjam-end-june>

έργα, αλλά στόχο του Ταμείου του ΕΣΚ κατά τη διάρκεια του έργου επιχορήγησης·

18. υπενθυμίζει ότι το ΕΣΚ μπορεί να είναι ο μοναδικός επενδυτής που αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους μιας επένδυσης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695· σημειώνει ότι ο ρόλος αυτός φαίνεται να εκτελείται μόνο με την παροχή μετατρέψιμων δανείων, παράλληλα με την απαίτηση αντίστοιχης συνεπένδυσης για οποιεσδήποτε επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου· σημειώνει ότι πάνω από το 50 % του συνόλου των επενδύσεων στο πλαίσιο της συνιστώσας ιδίων κεφαλαίων έχει μέχρι στιγμής λάβει τη μορφή μετατρέψιμων δανείων· επισημαίνει ότι ένας από τους λόγους για τη δημιουργία του ΕΣΚ ήταν ότι η Ευρώπη δεν διαθέτει επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων και ιδίως επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων με εμπειρογνωσία στις αγορές υπερπροηγμένης τεχνολογίας· σημειώνει, εν προκειμένω, ότι μια δυσλειτουργική αγορά δεν μπορεί να αξιοποιηθεί πλήρως ως αποτελεσματικός μηχανισμός για την καθοδήγηση των επενδυτικών αποφάσεων και των αποφάσεων εξόδου που λαμβάνει το ΕΣΚ· προειδοποιεί, εν προκειμένω, ότι η απαίτηση για ειδική συνεπένδυση θα μπορούσε να επιδεινώσει την αστοχία της αγοράς για την αντιμετώπιση της οποίας δημιουργήθηκε το ΕΣΚ·
19. σημειώνει ότι η πρακτική της απαίτησης συνεπένδυσης καθιστά το ΕΣΚ επενδυτή-ακόλουθο, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει:
 - α) να προσφέρει δωρεάν και εν μέρει αποκλειστική πρόσβαση για ιδιώτες επενδυτές σε εξαιρετικές επενδυτικές ευκαιρίες, δημιουργώντας κίνδυνο στρέβλωσης της ευρωπαϊκής αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει τον σχετικά απρόθυμο προς την ανάληψη κινδύνων χαρακτήρα της ευρωπαϊκής αγοράς·
 - β) ή να καταστεί περιττό, διότι ο κύριος επενδυτής καθορίζει τον ρυθμό και το πρότυπο για τους επενδυτικούς γύρους, γεγονός που εγείρει το ερώτημα εάν οι νεοφυείς επιχειρήσεις χρειάζονται καν το ΕΣΚ·
20. εκφράζει την ανησυχία του για την πρακτική της μετατροπής μετατρέψιμων δανείων σε ίδια κεφάλαια για εταιρείες που δεν κατόρθωσαν να προσελκύσουν πρόσθετες επενδύσεις βάσει αποτίμησης που καθορίστηκε κατά τον χρόνο χορήγησης του δανείου, και όχι βάσει αποτίμησης κατά τον χρόνο μετατροπής του δανείου· παρατηρεί, εν προκειμένω, ότι το ΕΣΚ συστάθηκε για να διευκολύνει την ανάπτυξη και την επέκταση νεοφυών επιχειρήσεων ακριβώς στο στάδιο κατά το οποίο οι αποτιμήσεις μπορούν να αυξηθούν με υψηλό ρυθμό, επειδή ο κίνδυνος που περιβάλλει μια τεχνολογία μειώνεται γρήγορα και η είσοδος στην αγορά πλησιάζει· καταλήγει, επομένως, στο συμπέρασμα ότι η χρήση παλαιάς αποτίμησης έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους του ΕΣΚ· επισημαίνει ακόμη ότι το Ταμείο του ΕΣΚ υποτίθεται ότι αναλαμβάνει κινδύνους, αλλά, με τη χρήση μετατρέψιμων δανείων, το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου μεταφέρεται ουσιαστικά στον αιτούντα·
21. αναγνωρίζει ότι ένας κύριος εξωτερικός επενδυτής προσφέρει προστιθέμενη αξία διότι ο εν λόγω κύριος επενδυτής μπορεί να έχει πολύ εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με το τμήμα της αγοράς που αφορά μια συγκεκριμένη επένδυση, και ότι το Ταμείο του ΕΣΚ, λόγω του μεγέθους και του γενικού χαρακτήρα του, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αντιστοιχίσει αυτές τις εξειδικευμένες γνώσεις· επισημαίνει, ως εκ τούτου, ότι ο εξειδικευμένος κύριος επενδυτής μπορεί να έχει μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία για την ανάπτυξη της εταιρείας απ' ό,τι το Ταμείο του ΕΣΚ· αναγνωρίζει ακόμη ότι η ύπαρξη εξωτερικού επικεφαλής επενδυτή εγγυάται ότι η αποτίμηση και άλλοι όροι επένδυσης

καθορίζονται από την αγορά:

22. απορρίπτει κατηγορηματικά την ιδέα ότι το Ταμείο του ΕΣΚ δεν μπορεί να είναι ο μοναδικός επενδυτής ή ο κύριος επενδυτής· τονίζει ότι η ικανότητα επένδυσης, ακόμη και όταν η αγορά δεν είναι έτοιμη να το πράξει, αποτελεί έναν από τους βασικούς λόγους για την ύπαρξη του ΕΣΚ· καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επενδυτική πολιτική του Ταμείου του ΕΣΚ θα πρέπει να προβλέπει ρητά τη δυνατότητα:
- α) να είναι το Ταμείο του ΕΣΚ ο μοναδικός επενδυτής μέσω μετατρέψιμων δανείων ή, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μέσω επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου·
 - β) να μπορεί το Ταμείο του ΕΣΚ να ηγηθεί ενός επενδυτικού γύρου·
 - γ) να είναι το Ταμείο του ΕΣΚ ο μεγαλύτερος επενδυτής χωρίς να είναι ο κύριος επενδυτής·
23. σημειώνει ότι, σύμφωνα με το σημείο 1.2.3 του παραρτήματος I της απόφασης (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου, το Ταμείο του ΕΣΚ πρέπει να καταρτίσει και να εφαρμόσει στρατηγική εξόδου για τις επενδύσεις του· παρατηρεί ότι δεν φαίνεται να υφίσταται τέτοια στρατηγική·

Ελαττώματα στην υλοποίηση

Διαδικασία υποβολής αίτησης

24. τονίζει τη σημασία μιας προσβάσιμης και αποτελεσματικής διαδικασίας υποβολής αιτήσεων για ένα πρόγραμμα που αποσκοπεί στην προσέλκυση των πλέον φιλόδοξων φορέων καινοτομίας· σημειώνει ότι η διαδικασία μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:
- α) στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων, θα πρέπει να διευκολύνονται τόσο οι προτάσεις με έναν όσο και με πολλαπλούς δικαιούχους, πράγμα το οποίο απαιτεί ένα ειδικό υπόδειγμα πρότασης και για τα δύο είδη αιτήσεων·
 - β) όλες οι πληροφορίες που απαιτούνται για την επιτυχή υποβολή αίτησης θα πρέπει να είναι διαθέσιμες με συνεκτικό τρόπο· αυτή τη στιγμή, οι πληροφορίες βρίσκονται σε διάφορα έγγραφα, γεγονός που καθιστά την προετοιμασία της αίτησης αδικαιολόγητα επαχθή·
25. σημειώνει με ανησυχία ότι οι αξιολογητές δίνουν συγκεχυμένα μηνύματα στα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τον κατάλληλο κίνδυνο και τη δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης των προτάσεων για το Accelerator του ΕΣΚ, πράγμα που επηρεάζει ιδίως τη συμμετοχή υποεκπροσωπούμενων περιφερειών και εταιρειών με γυναίκες επικεφαλής· υπενθυμίζει ότι μία από τις βασικές αρχές του ΕΣΚ είναι η ικανότητα ανάληψης κινδύνων· υπενθυμίζει περαιτέρω ότι το σημείο 1.1.2 του παραρτήματος I της απόφασης (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου ορίζει την παροχή χρηματοδότησης σε έργα που δεν είναι ελκυστικά για τους επενδυτές ως βασικό στόχο του Accelerator του ΕΣΚ· είναι βαθιά πεπεισμένο ότι το Accelerator του ΕΣΚ μπορεί να έχει επιτυχία μόνο εάν υπάρχει σαφής πολιτική και επικοινωνία σχετικά με τον κατάλληλο κίνδυνο και τη δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης των έργων Accelerator του ΕΣΚ·
26. εκφράζει την ανησυχία του για την προφανή έλλειψη διαφάνειας στη διαχείριση του προγράμματος, όπως ανέφεραν οι συμφεροντούχοι· επισημαίνει δύο κύριες ανησυχίες

των συμφεροντούχων:

- α) την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τον τρόπο επιλογής των θεμάτων για τις προκλήσεις του Pathfinder
 - β) και την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίον οι διαχειριστές προγράμματος διαχειρίζονται τα χαρτοφυλάκια, ιδίως κατά τη φάση επιλογής προτάσεων
27. τονίζει τη σημασία μιας αξιόπιστης υπόσχεσης χρόνου έως την επιχορήγηση· επισημαίνει, εν προκειμένω, ότι για την αξιολόγηση της ανοικτής πρόσκλησης του Pathfinder, του 2021, χρειάστηκαν πάνω από 5 μήνες, ενώ το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 απαιτεί οι αιτούντες να ενημερώνονται εντός 5 μηνών σχετικά με το αποτέλεσμα της διαδικασίας αξιολόγησης·
28. εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με τη διαδικασία υποβολής προτάσεων για το Accelerator του ΕΣΚ, η οποία έχει γίνει πιο χρονοβόρα και περίπλοκη μέσω των πολλών σταδίων και μιας δικής της πλατφόρμας του ΕΣΚ, που βρίσκεται εκτός της επίσημης πύλης ευκαιριών χρηματοδότησης και υποβολής προσφορών· θεωρεί ότι η διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης για ένα Accelerator του ΕΣΚ με επίκεντρο την καινοτομία θα πρέπει να είναι εύκολα κατανοητή τόσο για τους επιχειρηματίες όσο και για τους επιστήμονες, ελάχιστα χρονοβόρα, δίκαιη και διαφανής, και σύμφωνη με τα πρότυπα του κλάδου·
29. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για τον τρόπο λειτουργίας της πλατφόρμας TN· σημειώνει, εν προκειμένω, ότι τόσο οι αιτούντες όσο και οι αξιολογητές έχουν εκφράσει ανησυχίες σχετικά με την πλατφόρμα·
30. επισημαίνει ότι το ηλεκτρονικό έντυπο είναι χρονοβόρο, δεν διαθέτει ευελιξία όσον αφορά την παρουσίαση των πληροφοριών (δεν είναι δυνατή η μορφοποίηση ούτε η προσθήκη εικόνων) και χρησιμοποιεί άσκοπα τεχνική γλώσσα· σημειώνει ότι το προκύπτον «επιχειρηματικό σχέδιο» δεν φαίνεται να είναι σύμφωνο με τα πρότυπα του κλάδου ούτε φιλικό προς τον χρήστη για τους αξιολογητές ή τους διαχειριστές έργων·
31. εφιστά ιδιαίτερα την προσοχή στον αυξημένο αριθμό σελίδων (120-200 σελίδες) σε σύγκριση με το πιλοτικό ΕΣΚ (50 σελίδες), σημειώνοντας παράλληλα ότι οι αξιολογητές έχουν στη διάθεσή τους 36 λεπτά για να αξιολογήσουν μια πλήρη πρόταση (δεύτερο στάδιο)· επισημαίνει ότι αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους οι συμφεροντούχοι είναι δυσαρεστημένοι με την ποιότητα της αξιολόγησης·
32. σημειώνει με ανησυχία ότι η αρνητική εκτίμηση ενός και μόνο κριτηρίου στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης αρκεί για να απορριφθεί μια αίτηση· θεωρεί ότι αυτό είναι δυσανάλογο, δεδομένου ότι είναι τρεις οι αξιολογητές που εξετάζουν την πρόταση και ότι όλοι παρέχουν θετική/αρνητική εκτίμηση σε τρία χωριστά κριτήρια αξιολόγησης·
33. εκτιμά, από κοινού με τους περισσότερους συμφεροντούχους, την καθιέρωση της διαδικασίας αντίκρουσης, καθώς ενδεχομένως συμβάλλει στη βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης· σημειώνει, ωστόσο, ότι απαιτούνται βελτιώσεις, καθώς πολλοί συμφεροντούχοι αναφέρουν ότι δεν είναι σαφές τι συμβαίνει με τα σχόλια αντίκρουσης που υποβάλλουν οι αιτούντες, καθώς και ότι οι αιτούντες έχουν ελάχιστο χρόνο να προετοιμάσουν την αντίκρουση· τονίζει ότι η καθιέρωση της διαδικασίας αντίκρουσης

έχει αναφερθεί ως ένας από τους λόγους για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα πριν από τη λήψη της επιχορήγησης· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τη διαδικασία αντίκρουσης και να την καταστήσει πιο ουσιαστική, επιτρέποντας την περάτωσή της σε συντομότερο χρονικό διάστημα, ώστε να τηρηθεί η προθεσμία για την παροχή της επιχορήγησης και παράλληλα να δοθεί επαρκής χρόνος για την προετοιμασία της αντίκρουσης·

34. εκφράζει την ανησυχία του για την αυξανόμενη ανάγκη να προσλαμβάνουν οι αιτούντες συμβούλους για τη διαχείριση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων λόγω της πολυπλοκότητάς της·
35. αναγνωρίζει ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί ο γρήγορος ρυθμός λήψης αποφάσεων όσον αφορά το ΕΣΚ και η ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων υπερπροηγμένης τεχνολογίας, τα άτομα που απασχολούνται από ερευνητικούς οργανισμούς θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων για τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων· επικροτεί, εν προκειμένω, την εισαγωγή της έννοιας του «εφευρέτη ΕΣΚ» στο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης και στο πρόγραμμα εργασίας για το 2022· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η εισαγωγή αυτή συνοδεύεται από αβεβαιότητα όσον αφορά τις νομικές συνέπειες της έννοιας αυτής για τους ερευνητικούς οργανισμούς·

Άλλα επιμέρους ζητήματα που εγείρονται

36. τονίζει ότι η έννοια των «εφευρέτων ΕΣΚ» θα πρέπει να οδηγήσει σε αποτελεσματική χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων· καταλήγει συνεπώς στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να υπονομεύει τη χρήση των αποτελεσμάτων από άλλους εμπειρογνώμονες εντός του ερευνητικού οργανισμού ή από τον ίδιο τον ερευνητικό οργανισμό για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων· πιστεύει ότι ευρύτερα δικαιώματα πρόσβασης για τους εφευρέτες ΕΣΚ, χωρίς χρονικό περιορισμό, δικαιολογούνται μόνο σε περιπτώσεις όπου οι ερευνητικοί οργανισμοί δεν παρέχουν την αναγκαία στήριξη σε μεμονωμένους ερευνητές ώστε να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα για την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης θα πρέπει να χορηγούνται στους εφευρέτες ΕΣΚ κατά περίπτωση, όταν είναι προφανές ότι ο εφευρέτης δεν διαθέτει την απαιτούμενη υποστήριξη εντός του ερευνητικού οργανισμού·
37. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι τα χαμηλά ποσοστά επιτυχίας του προγράμματος (6-10 %) έχουν ως αποτέλεσμα τη μη χρηματοδότηση υπερβολικά πολλών προτάσεων υψηλής ποιότητας· επισημαίνει ότι τα χαμηλά ποσοστά επιτυχίας αντιπροσωπεύουν απώλεια όσον αφορά δυνητικά ριζικά μετασχηματιστικές καινοτομίες που δεν αναπτύσσονται περαιτέρω, καθώς και απώλεια χρόνου και χρημάτων που επενδύονται στην προετοιμασία των προτάσεων· ζητά, στο πλαίσιο αυτό, να χρησιμοποιούνται, κατά περίπτωση, αιτήσεις δύο σταδίων προκειμένου να περιορίζονται οι απώλειες χρόνου και χρημάτων που επενδύονται στην προετοιμασία προτάσεων·
38. τονίζει ότι η ικανότητα καινοτομίας, η οικονομική ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα της Ευρώπης υπονομεύονται λόγω της χαμηλής συμμετοχής των γυναικών στο χώρο των νεοφυών επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών κεφαλαίων· επικροτεί, εν προκειμένω, τις προσπάθειες που καταβάλλει το ΕΣΚ για την προώθηση της ηγεσίας των γυναικών και της συμμετοχής τους σε νεοφυείς επιχειρήσεις και επιχειρηματικά κεφάλαια· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι αυτό δεν έχει ακόμα οδηγήσει σε επαρκείς

αλλαγές· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι μόνο το 1,8 % των επενδύσεων σε ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις το 2021 πραγματοποιήθηκε από νεοφυείς επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν αποκλειστικά από γυναίκες, ενώ μόλις το 9,3 % από επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν από ομάδες μεικτού φύλου¹.

39. παρατηρεί τη σημασία της επιτροπής ΕΣΚ ως βασικού συμβούλου της Επιτροπής όσον αφορά την υλοποίηση του ΕΣΚ, καθώς και την ανάπτυξη ευρύτερης πολιτικής για την καινοτομία, ιδίως ως προς τη βελτίωση του οικοσυστήματος καινοτομίας στην Ευρώπη και τον εντοπισμό τεχνολογιών στρατηγικής σημασίας· τονίζει ότι η επιτροπή ΕΣΚ θα πρέπει να ενημερώνεται πλήρως και εγκαίρως, τόσο από τον EISMEA όσο και από άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες της Επιτροπής, σχετικά με όλες τις εξελίξεις στην υλοποίηση του ΕΣΚ, καθώς και να λαμβάνει όλες τις πληροφορίες που ζητά σχετικά με το ΕΣΚ·
40. σημειώνει ότι η μετάβαση του ΕΣΚ αποτελεί επισήμως μέρος του Pathfinder του ΕΣΚ, παρόλο που υλοποιείται ως χωριστό μέρος του προγράμματος· θεωρεί ότι οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τη μετάβαση αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 10 % των προϋπολογισμών του ΕΣΚ στο πλαίσιο των προγραμμάτων εργασίας για το 2021 και το 2022· παρατηρεί ότι οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τη μετάβαση είναι οι μόνες στις οποίες εφαρμόζεται η ταχεία διαδικασία έρευνας και καινοτομίας· εγκρίνει τη χρήση της διαδικασίας αυτής στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη μετάβαση· καλεί την Επιτροπή να διευρύνει την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής σε περισσότερες προσκλήσεις στο πλαίσιο του Pathfinder·
41. επισημαίνει ότι το πρόγραμμα εργασίας για το 2022 αναφέρεται στην αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» τόσο ως κριτήριο αξιολόγησης για το Accelerator του ΕΣΚ όσο και ως κριτήριο επιλεξιμότητας για το ΕΣΚ εν γένει· εκφράζει την ανησυχία του για την απαίτηση συμμόρφωσης με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, όπως κατοχυρώνεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, γνωστό ως κανονισμός για την ταξινόμηση, δεδομένου ότι εφαρμόζεται σε όλες τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ανεξαρτήτως περιεχομένου ή ωριμότητας· αναγνωρίζει τη χρησιμότητα της αρχής που διέπει την επιλογή έργων στο πλαίσιο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων των οποίων το περιεχόμενο σχετίζεται άμεσα με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ένωσης και που πρόκειται να υλοποιηθούν σύντομα στην αγορά· τονίζει ότι δεν υπάρχει νομική βάση για τη γενική εφαρμογή αυτού του πρόσθετου κριτηρίου επιλεξιμότητας σε όλες τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων·
42. επικροτεί τις προσπάθειες που καταβάλλονται εντός του ΕΣΚ ώστε να αναπτυχθεί κατάλληλο πλαίσιο για την αξιολόγηση των επιδόσεων του ΕΣΚ· επισημαίνει ότι ο μοναδικός χαρακτήρας του ΕΣΚ απαιτεί μια εξατομικευμένη προσέγγιση για την παρακολούθηση των επιδόσεων, καθώς και τη χρήση του αποτελέσματος της παρακολούθησης αυτής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ΕΣΚ έχει τις καλύτερες επιδόσεις στην αγορά·

Συστάσεις

43. καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει την υλοποίηση του Ταμείου του ΕΣΚ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και να βρει έναν νέο κατάλληλο τρόπο διαχείρισης που θα αντικατοπτρίζει τον φιλόδοξο και μετασχηματιστικό χαρακτήρα του ΕΣΚ ως επενδυτή αναφοράς σε ρηξικέλευθες καινοτομίες στην Ευρώπη· καλεί την

¹ <https://europeanwomeninvc.idcinteractive.net/>

Επιτροπή να συμπεριλάβει στη νέα προσέγγιση τις ακόλουθες αρχές:

- α) τη διασφάλιση ότι η υλοποίηση τόσο της συνιστώσας των ιδίων κεφαλαίων όσο και της συνιστώσας των επιχορηγήσεων τελεί υπό τον πλήρη έλεγχο της Επιτροπής, η οποία θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι υπάρχει άμεση διασύνδεση μεταξύ της υλοποίησης των δύο συνιστωσών, και τη διασφάλιση της δυνατότητας της Επιτροπής να παρεμβαίνει σε οποιοδήποτε στάδιο του επενδυτικού κύκλου για να διασφαλίζει την πραγματοποίηση επενδύσεων στρατηγικής σημασίας·
 - β) την εξασφάλιση ρόλου για την επιτροπή του Ταμείου του ΕΣΚ και ανεξάρτητης αξιολόγησης από εμπειρογνώμονες από την επιτροπή επενδύσεων, ώστε να παρακολουθεί στενά την εφαρμογή των επενδυτικών κατευθυντήριων γραμμών του Ταμείου του ΕΣΚ, με παράλληλη στήριξη της ομάδας της ΕΤΕπ και των εξωτερικών διαχειριστών κεφαλαίων για την καθημερινή διαχείριση των δραστηριοτήτων·
 - γ) την πλήρη αξιοποίηση της προστιθέμενης αξίας της συνεπένδυσης από εξωτερικούς επενδυτές, με παράλληλη διατήρηση της δυνατότητας του Ταμείου του ΕΣΚ:
 - i) να είναι ο μοναδικός επενδυτής, μεταξύ άλλων με την απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου χωρίς να απαιτείται συνεπένδυση από εξωτερικούς επενδυτές·
 - ii) να είναι ο κύριος επενδυτής χωρίς να ηγείται του γύρου επενδύσεων·
 - iii) να ηγηθεί ενός γύρου επενδύσεων·
 - δ) την ανάπτυξη επενδυτικής στρατηγικής για επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου με βάση ορόσημα που αντικατοπτρίζουν τα πλεονεκτήματα της καινοτομίας, καθώς και τους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης και όχι μόνο την προθυμία άλλων επενδυτών να συμμετάσχουν στον επενδυτικό γύρο, γεγονός που θα ενθάρρυνε το Ταμείο του ΕΣΚ να αναλάβει κινδύνους ως μοναδικός επενδυτής, ιδίως για την τόνωση της επιτυχούς συμμετοχής των υποεκπροσωπούμενων περιφερειών και των εταιρειών με επικεφαλής γυναίκες, οι οποίες αντιμετωπίζουν ακόμη περισσότερες δυσκολίες στη χρηματοδότηση των νεοφυών επιχειρήσεων τους·
 - ε) τη θέσπιση στρατηγικής εξόδου για επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου του Ταμείου του ΕΣΚ, η οποία λαμβάνει υπόψη τους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης·
 - στ) τη διατήρηση της δομής που επιτρέπει στην ομάδα της ΕΤΕπ να ενσωματωθεί στον Εκτελεστικό Οργανισμό για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και τις ΜΜΕ (EISMEA) για την παροχή υψηλής ποιότητας δέουσας επιμέλειας· ζητά από την Επιτροπή να αξιοποιήσει αυτή την επιτυχή συνεργασία και να καταλήξει σε συμφωνία με την ΕΤΕπ προκειμένου η ενσωματωμένη ομάδα της ΕΤΕπ να εκπροσωπεί το Ταμείο του ΕΣΚ σε συνεδριάσεις διοικητικού συμβουλίου των εταιρειών στις οποίες γίνονται επενδύσεις·
 - ζ) την εξασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας με τα εθνικά σημεία επαφής, καθώς και με τις περιφερειακές αρχές, κατά περίπτωση·
44. παροτρύνει την Επιτροπή να ξεκινήσει ανοικτό διάλογο με το Κοινοβούλιο, την αρμόδια επιτροπή προγράμματος και την επιτροπή ΕΣΚ, προκειμένου να αναπτυχθεί

μια εναλλακτική μακροπρόθεσμη λύση για τη δομή του Ταμείου του ΕΣΚ, η οποία θα σέβεται πλήρως τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης και τις προαναφερθείσες αρχές· συνιστά τη διενέργεια ενδεδειγμένης αξιολόγησης των τρόπων βελτίωσης της υλοποίησης του ΕΣΚ, εξετάζοντας ως επιλογή τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου οργανισμού της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 187 ΣΛΕΕ ως κύριας οντότητας που θα είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του ΕΣΚ· υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι αιτούντες τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης και ότι η υλοποίηση διασφαλίζει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων· συνιστά, εάν η ενδεδειγμένη αξιολόγηση διαπιστώσει ότι ένας τέτοιος οργανισμός θα ήταν το καλύτερο θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή του Accelerator σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, να συσταθεί το συντομότερο δυνατόν·

45. καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση του ρόλου των γυναικών σε ολόκληρο τον τομέα της καινοτομίας, επιδιώκοντας παράλληλα την ισότητα της εκπροσώπησης των φύλων σε όλες τις σχετικές θέσεις, καθώς και τη γεωγραφική ισορροπία των δικαιούχων του ΕΣΚ σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης· ζητά, ειδικότερα, από την Επιτροπή να συμπεριλάβει στα προγράμματα εργασίας του ΕΣΚ ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση και των δύο ζητημάτων στο πλαίσιο του ΕΣΚ·
46. συνιστά να διερευνηθεί μια συνιστώσα InvestEU εκτός του Ταμείου του ΕΣΚ, για τις εταιρείες που χρειάζονται απλώς χρηματοδότηση για να ολοκληρώσουν τους γύρους αναβάθμισής τους·
47. καλεί την Επιτροπή να αποσαφηνίσει τους κανόνες και τις διαδικασίες σχετικά με την ερμηνεία των κριτηρίων της έλλειψης τραπεζικής ελκυστικότητας και της συνεπένδυσης, ενισχύοντας την επικοινωνία και εξασφαλίζοντας καλύτερη συμμετοχή των εθνικών σημείων επαφής·
48. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης για τις προσκλήσεις των οποίων το περιεχόμενο σχετίζεται άμεσα με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ένωσης και οι οποίες πρόκειται σύντομα να αναπτυχθούν στην αγορά, και να μην χρησιμοποιεί την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης ως πρόσθετο οριζόντιο κριτήριο επιλεξιμότητας για όλα τα έργα του ΕΣΚ·
49. καλεί την Επιτροπή να προσαρμόσει το υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης ώστε να περιλαμβάνει σαφή ορισμό του «εφευρέτη ΕΣΚ» και να καθορίσει σαφή πολιτική σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης για τους εφευρέτες ΕΣΚ, η οποία θα τους παρέχει ευρύτερα δικαιώματα πρόσβασης μόνον όταν ένας ερευνητικός οργανισμός δεν διαθέτει ενεργό πολιτική και δομή με σκοπό την υποστήριξη της χρήσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων για οικονομικές δραστηριότητες·
50. καλεί την Επιτροπή να καθιερώσει ένα σύστημα συνεχούς και ευέλικτης αξιολόγησης των επιδόσεων του ΕΣΚ και ιδίως του Accelerator·
51. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει μια αυστηρή και συνεχή αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις καταγγελίες που υποβάλλουν οι αιτούντες και οι οποίες υποδεικνύουν σαφείς ανακολουθίες κατά την αξιολόγηση των προτάσεών τους· καλεί την Επιτροπή να ενημερώσει το Κοινοβούλιο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται μεμονωμένες καταγγελίες που καταδεικνύουν σαφές σφάλμα των αξιολογητών·

52. καλεί τα αρμόδια όργανα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και της επιτροπής ΕΣΚ, να αναπτύξουν ειδική στρατηγική λογιστικού ελέγχου για το ΕΣΚ, η οποία να αντικατοπτρίζει την ιδιαίτερη φύση του ΕΣΚ·
53. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει μέτρα για τη βελτίωση της συμμετοχής των ΜΜΕ και να καταστήσει το Accelerator του ΕΣΚ προσβάσιμο και ελκυστικό για τις καινοτόμες ΜΜΕ, απλουστεύοντας τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια για τις ΜΜΕ·
54. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι το μέσο στηρίζει ένα ευρύ φάσμα έργων όσον αφορά την έκτασή τους, ώστε οι μικρές επιχειρήσεις που αναπτύσσουν και κλιμακώνουν καινοτομίες υψηλού αντικτύπου να έχουν ισότιμη πρόσβαση σε αυτό·
55. καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει την τρέχουσα διαδικασία υποβολής αιτήσεων στο Accelerator του ΕΣΚ και τον χρόνο έως την επιχορήγηση, ευθυγραμμίζοντας την πλατφόρμα του ΕΣΚ με τα κριτήρια αξιολόγησης του Accelerator του ΕΣΚ· εκτιμά ότι η αναθεώρηση αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί σε ένα γρήγορο και απλό μέσο, κατάλληλο για τις ανάγκες των ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων υπερπροηγμένης τεχνολογίας, επιτυγχάνοντας τον στόχο των 4 έως 5 μηνών μέχρι την επιχορήγηση·
56. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τις συνέργειες και τη συνεργασία με το ΕΙΤ· καλεί το ΕΙΤ και το ΕΣΚ να καθιερώσουν αμοιβαίες και συστηματικές ανταλλαγές πληροφοριών, καθώς και να έχουν ένα κοινό μέλος σε καθένα από τα διοικητικά τους συμβούλια, με στόχο την αποφυγή στεγανών και αλληλεπικάλυψης προσπαθειών και στρατηγικών·

ο

ο ο

57. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.